

Recomandări

GRUPUL DE DEZBATERE AL CETĂȚENILOR EUROPENI PRIVIND

eficiența energetică

Grupul de dezbatere al cetățenilor europeni privind eficiența energetică Recomandări finale

Declarație de declinare a responsabilității: Prezentul document conține rezultatele lucrărilor Grupului de dezbatere al cetățenilor europeni privind eficiența energetică. Acestea au fost structurate pe domenii tematice.

Cuprins

Informații și schimbări de comportament	3
Echitate și egalitate de șanse	4
Rolul Uniunii Europene pe scena mondială și statele membre.....	5
Locuri de muncă și educație	9
Infrastructură	13
Clădiri	18
Transporturi	19
Rezultatele evaluării efectuate de cetățenii din cadrul grupului	21

Informații și schimbări de comportament

Recomandarea nr. 1

Crearea de condiții pentru ca toți consumatorii să devină eficienți din punct de vedere energetic

Recomandăm ca informațiile furnizate consumatorilor să fie mai accesibile, mai transparente și mai ușor de utilizat, astfel încât gospodăriile și organizațiile să aibă toate condițiile pentru a deveni mai eficiente din punct de vedere energetic. În acest scop, recomandăm următoarele:

- un portal online cu o funcție de autoaudit care să ajute consumatorii să își evalueze nevoile referitoare la transport și la îmbunătățirea locuințelor și să le ofere sfaturi privind reducerea costurilor. Portalul ar urma să le prezinte un pachet de soluții, împreună cu pașii de urmat și cu informații de contact;
- o rețea de ghișee unice fizice la nivel municipal (de exemplu, în primării sau biblioteci) în cadrul cărora să fie disponibili experți independenți care să ofere informații suplimentare. Rețeaua nu ar trebui să facă discriminări între zonele rurale/urbane și între grupurile sociale. Ghișeul unic ar trebui să ofere consiliere cu privire la aspectele legislative, financiare și tehnice, precum și cu privire la furnizorii de servicii locale. Actorii locali sunt invitați să disemineze informații cu privire la existența acestui serviciu;
- aplicarea pe produse a unor etichete mai accesibile privind eficiența energetică, care să fie ușor de înțeles de către toți și care să includă informații despre durata de viață a produselor și să facă trimitere la rețeaua de ghișee unice.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece nu se pot lua decizii adecvate decât dacă dispunem de informații corecte pe care să ne bazăm acțiunile. Informațiile respective trebuie să fie ușor de înțeles și accesibile tuturor. Chiar dacă s-ar putea să fie deja disponibil un număr mare de informații, adesea acestea nu sunt cunoscute, cu atât mai puțin inteligibile pentru toți. Consumatorii ar trebui să fie conștienți de consumul lor de energie și să cunoască bine datele aferente, opțiunile disponibile și costurile diverselor opțiuni, precum și serviciile și sprijinul pe care le au la dispoziție pentru a-i ajuta să își crească eficiența energetică.

Echitate și egalitate de șanse

Recomandarea nr. 2

Finanțarea unui drept echitabil la renovarea energetică a locuințelor

Recomandăm introducerea unui sistem fiscal mai avantajos pentru micii proprietari, astfel încât chiriașii să nu fie percepuți ca un obstacol în calea renovării locuințelor. Acest lucru ar trebui realizat prin scutiri fiscale pentru manoperă și materiale, în funcție de veniturile persoanelor. Cel mai mare ajutor ar trebui să fie primit de persoanele cu cele mai mici venituri.

Mecanismele de subvenționare ar trebui activate înainte de începerea lucrărilor sau în tranșe pe măsură ce lucrările de renovare avansează.

Este nevoie ca guvernele să investească în locuințe sociale utilizând materiale durabile și eficiente din punct de vedere energetic.

O parte din veniturile obținute din taxa pe CO₂ ar trebui alocată eficientizării energetice (inclusiv lucrărilor de renovare). Întreprinderile multinaționale care poluează mai mult ar trebui impozitate corespunzător.

Băncile ar trebui să faciliteze accesul la credite pentru renovarea energetică prin oferirea unei rate a dobânzii adaptată veniturilor.

Justificare:

Justiția socială înseamnă acces echitabil la energie și la locuințe. În prezent, ne confruntăm cu situații inacceptabile: unele persoane trăiesc în sărăcie energetică gravă, iar proprietarii din clasa de mijloc care dețin locuințe mici nu beneficiază de ajutoare și subvenții pentru renovarea propriei locuințe sau a proprietăților pe care le închiriază. Chiriașii simt că nu au puterea să facă o schimbare. Considerăm intolerabil faptul că eforturile sunt distribuite în mod inequitabil și că pentru unii oameni confortul termic este inaccesibil.

Echitatea la nivelul accesului face ca eficiența energetică să fie mai accesibilă tuturor și va contribui astfel la eforturile colective de combatere a schimbărilor climatice.

În prezent, în toate statele membre ale UE există modele de finanțare pentru renovări, însă acestea nu sunt întotdeauna ideale și nu răspund mereu nevoilor publicului vizat.

Rolul Uniunii Europene pe scena mondială și statele membre

Recomandarea nr. 3

Îmbunătățirea independenței și a eficienței energetice, pentru a deveni un exemplu global

Recomandăm Uniunii Europene să investească în cercetarea și dezvoltarea de noi tehnologii energetice, inclusiv în domeniul surselor regenerabile de energie, pentru a obține o eficiență energetică mai mare. Domeniile vizate sunt următoarele:

1. producția de energie (hidrogen, fuziune nucleară etc.);
2. stocarea energiei (baterii);
3. transferul de energie și
4. reducerea consumului de energie.

Recomandăm, de asemenea, ca UE să promoveze valorificarea avantajelor competitive specifice ale fiecărei țări în producția de energie, facilitând totodată schimbul de bune practici și de cunoștințe între statele membre.

În plus, recomandăm să se acorde prioritate acelor acțiuni din cadrul principiului „eficiența energetică înainte de toate” care contribuie cel mai mult la independența energetică.

Justificare:

Recomandarea este importantă din punct de vedere politic deoarece protejează Europa și cetățenii săi de potențialele crize geopolitice. De asemenea, ea contribuie la protejarea valorilor europene și a democrației, facilitând ruperea de către UE a legăturilor cu guvernele corupte. Totodată, acest demers poate ajuta legislația UE să evolueze mai rapid, deoarece ar conferi Europei mai multă libertate în stabilirea propriilor standarde. În același timp, schimbul de cunoștințe între statele membre ar urma să contribuie la îmbunătățirea relațiilor dintre acestea.

Din punct de vedere socioeconomic, demersul ar spori competitivitatea UE și ar favoriza redirectionarea banilor utilizați pentru plata a 61 % din importurile de energie (date din 2019: https://ecrgroup.eu/campaign/energy_security) către investiții interne care ar genera mai multă valoare pentru UE și cetățenii săi. În același timp, scăderea importurilor de energie din țările terțe ar face să scadă expunerea la fluctuațiile prețurilor și la perturbările de pe piețele mondiale ale energiei, ducând totodată la crearea mai multor locuri de muncă în UE.

Din punctul de vedere al mediului, s-ar putea obține o reducere a consumului de energie, realizându-se o creștere verde și neutralitate climatică, toate acestea fiind legate de principiul „eficiența energetică înainte de toate” și de angajamentele UE în materie de durabilitate.

Recomandarea nr. 4**Atingerea obiectivelor în materie de eficiență energetică prin consolidarea capacității de acțiune a fiecăruia**

Recomandăm ca UE să încurajeze măsurile de sprijinire a punerii în aplicare a standardelor de eficiență energetică, fie direct, fie prin stimulente puternice pentru statele membre. Acest lucru va contribui la asigurarea unei repartizări echitabile a eforturilor între cetățeni și întreprinderi, dar și între regiuni, astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.

Principii esențiale:

- dezvoltarea unei culturi a eficienței energetice printr-o mai bună informare, pentru a ne ajuta să utilizăm energia mai bine și în cantități mai mici;
- stimulente condiționate care vor ajuta întreprinderile să integreze eficiența energetică în producție, distribuție și vânzări, având grijă ca acest demers să nu slăbească IMM-urile;
- garantarea unei cantități minime de energie pentru condiții de viață decente și alocarea unei mari părți din ajutor persoanelor celor mai vulnerabile (de exemplu prin împrumuturi cu rată negativă a dobânzii). Scopul este de a reduce inegalitățile sociale și de a opri perpetuarea lor;
- oferirea de stimulente tuturor persoanelor, dar invers proporțional cu veniturile lor, în special prin stabilirea prețurilor la energie în mod progresiv și diferențiat pe surse de energie.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece, deși există standarde privind eficiența energetică, accesibilitatea și punerea lor în aplicare rămân la un nivel scăzut. În prezent există numeroase standarde de eficiență energetică la scară europeană (construcția și renovarea clădirilor, proiectarea ecologică a produselor și aparatelor, combaterea obsolescenței programate, dreptul la reparare etc.).

Standardele sunt ambițioase și ajută piața să evolueze, dar modul în care sunt puse în aplicare diferă de la un stat membru la altul. Ele stabilesc cerințe tehnice care au un impact financiar, pot exclude anumite grupuri (nu toată lumea poate să își reabiliteze energetic locuința sau să cumpere cele mai eficiente aparate de uz casnic) sau pot crea situații de concurență neloială (între întreprinderile europene care respectă aceste standarde în procesele lor de producție și întreprinderile din afara Uniunii Europene).

Eficiența energetică nu ar trebui să fie un lux sau o opțiune pe care unii o pot evita. UE ar putea juca un rol major în asigurarea faptului că eficiența energetică îmbunătățește viața de zi cu zi a oamenilor, în special a celor din gospodăriile cele mai vulnerabile. Suntem conștienți de faptul că unele dintre autoritățile și administrațiile locale pot avea un rol important prin oferirea unui exemplu și prin impulsionarea pieței.

Suntem conștienți de faptul că anumite elemente ale recomandării noastre nu depind exclusiv de Uniunea Europeană și necesită o sincronizare puternică cu statele membre. Dar nu este oare constituirea unui grup de dezbatere al cetățenilor cel mai

bun prilej de a demonstra curaj?

Recomandarea nr. 5**Gestionarea și monitorizarea punerii în aplicare a directivelor UE**

Recomandăm ca UE să asigure punerea în aplicare a directivelor privind eficiența energetică în statele membre, deoarece în prezent acestea sunt implementate în moduri diferite. Aspectele pentru care punerea în aplicare ar putea fi îmbunătățită sunt informațiile, finanțarea și sancțiunile.

Informațiile trebuie să fie accesibile și adaptate în funcție de public – de exemplu, tinerii ar trebui abordați prin intermediul platformelor sociale, iar vârstnicii prin intermediul televiziunii – și să fie ușor de reperat în spațiile publice.

UE finanțează doar statele membre care respectă normele, pe baza unor progrese măsurabile. Finanțarea trebuie să fie justă, proporțională și echitabilă, precum și să țină seama de capacitățile diferite ale statelor membre.

Există deja mecanisme de sancționare, iar Comisia poate acționa în instanță guvernele statelor membre care nu și-au îndeplinit obligațiile.

Pentru a spori transparența, ar trebui să existe un clasament al statelor membre în funcție de eforturile lor de punere în aplicare. Nu în ultimul rând, UE ar trebui să încurajeze guvernele naționale să instituie un „sistem de tichete” prin care cetățenii să poată raporta risipa de energie, iar autoritățile locale să poată acționa în consecință.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece asigurarea punerii în aplicare a directivelor în toate țările ar avea un impact asupra tuturor cetățenilor UE și chiar le va oferi posibilitatea de a contribui direct la procesul de monitorizare. În plus, dacă va exista o mai mare armonizare între statele membre, în viitor va fi mai ușor să se decidă cu privire la adoptarea de noi măsuri. În special în ceea ce privește informațiile, găsirea unor noi modalități de a ajunge la diferite paliere ale populației ar putea responsabiliza mai mult atât Uniunea Europeană, cât și guvernele naționale.

Transformarea sectorului energetic și promovarea eficienței energetice nu pot fi realizate cu viteza și la intensitatea necesare decât printr-o punere în aplicare eficace la nivelul statelor membre. Dacă fiecare stat membru respectă standardele de eficiență, atunci un număr mai mare de cetățeni ai UE se pot bucura de beneficiile multiple ale eficienței energetice.

Locuri de muncă și educație

Recomandarea nr. 6

Îmbunătățirea nivelului de forță de muncă calificată în UE în sectorul eficienței energetice

Recomandăm sporirea oportunităților de instruire în profesii legate de domeniul eficienței energetice. UE ar putea să adopte următoarele măsuri:

1. statele membre ar putea acorda subvenții pentru învățarea de meserii în domenii verzi care necesită lucrători calificați. Statul ar trebui să motiveze lucrătorul să rămână în țară și să lucreze încă o anumită perioadă de timp după aceea;
2. UE ar putea sprijini programe de schimb sau de rotație pe termen scurt, pe modelul programelor ERASMUS pentru studenți și pentru lucrători în domeniul eficienței energetice (calificați și în formare);
3. până la remedierea lipsei de lucrători calificați în domeniul eficienței energetice, ar trebui eliberate vize lucrătorilor calificați din afara UE pentru ca aceștia să poată veni să lucreze în statele membre specifice care eliberează vizele respective.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece participarea lucrătorilor calificați la toate nivelurile de realizare a eficienței energetice este esențială pentru succesul tuturor celorlalte recomandări la care a lucrat grupul de dezbatere al cetățenilor europeni. În lipsa unei forțe de muncă calificate, statele membre nu pot spera să își îndeplinească obiectivele de eficiență energetică. Propunem trei măsuri, fiecare răspunzând unei nevoi diferite legate de calificările lucrătorilor și de piața muncii.

Măsura 1: această măsură se adresează persoanelor care doresc să se perfecționeze sau să dobândească competențe în domenii legate de eficiența energetică. Guvernele naționale, prin acordarea de subvenții destinate formării profesionale, pot face ca aceste domenii să devină mai accesibile tuturor, în special persoanelor care provin din medii mai sărace, care altfel ar putea să nu fie în măsură să investească timp pentru perfecționare sau recalificare. Propunem, totuși, ca statele membre să țină seama și de riscul exodului de creiere (plecarea lucrătorilor în străinătate pentru salarii mai bune). Lucrătorii care urmează cursuri de formare subvenționate ar trebui să fie încurajați într-un fel sau altul să își utilizeze noile competențe în țara care a investit în pregătirea lor. Finanțarea accesibilă ar face cursurile mai atractive, ceea ce ar putea determina mai multe persoane să caute un loc de muncă în acest domeniu. Aceasta înseamnă mai mulți experți care pot să planifice, să implementeze și să auditeze investițiile legate de eficiența energetică.

Măsura 2: aceasta presupune stimulente pentru motivarea statelor membre să pună la dispoziția altora forța de muncă calificată în proiecte pe termen scurt și să se asigure că și statele membre care nu dispun de specialiști pot să deruleze inițiative eficiente din punct de vedere energetic. Ar putea avea loc astfel un schimb transfrontalier de informații și competențe prin care să fie promovate competențele verzi.

Măsura 3: recunoaștem că forța de muncă locală nu poate acoperi rapid cererea existentă în toate domeniile în care este nevoie de lucrători calificați. Va fi nevoie de timp pentru a crea o piață a lucrătorilor calificați în Europa, iar până atunci ar fi util să se găsească modalități de a invita persoane calificate din afara UE.

Pe scurt, se pornește de la premisa că, în lipsă de lucrători calificați, oamenii nu pot face schimbările necesare pentru a-și spori eficiența energetică.

Recomandarea nr. 7**Asigurarea viitorului prin educație pe teme ecologice**

Recomandăm mai multă educație pe teme verzi și legate de eficiența energetică. În acest scop s-ar putea introduce următoarele măsuri:

1. un certificat european de eficiență energetică pe modelul permisului de conducere informatic internațional (*International Computer Driving License – ICDL*), pentru a încuraja obținerea cunoștințelor la nivel de bază privind eficiența energetică;
2. statele membre ar trebui să se asigure că în fiecare an cursurile legate de eficiența energetică sunt absolvite de un anumit număr de lucrători calificați în domenii verzi, pentru a crește numărul lucrătorilor calificați în domenii verzi din țară. Acest concept a fost adoptat în anii precedenți în cazul studenților universitari;
3. UE ar trebui să lanseze campanii de sensibilizare a publicului pentru a evidenția valoarea lucrătorilor calificați în domenii verzi și pentru a arăta că acestea sunt locuri de muncă de viitor. Campaniile ar putea să se adreseze în special tinerilor, pentru a le arăta că munca manuală poate fi la fel de atractivă ca munca de birou.

Justificare:

La baza oricărei schimbări semnificative se află educația de calitate. Propunem trei măsuri, fiecare răspunzând unei nevoi diferite legate de educație: lipsa de cunoștințe generale privind eficiența energetică, tinerii care nu urmează formarea profesională necesară pentru a sprijini inițiativele eficiente din punct de vedere energetic și schimbarea percepției cu privire la carierele necesare pentru a sprijini tranziția energetică, în sensul de a le face mai atractive.

În primul rând, grupul este de acord că sunt necesare mai multe cunoștințe privind eficiența energetică în general. Cunoașterea scade gradul de dificultate al alegerilor în materie de eficiență energetică la nivel individual și național. Educația s-ar putea realiza sub forma unei materii școlare, a unui curs de formare profesională obligatorie sau a unui curs universitar. În general, recomandăm ca acest curs să fie însoțit de un stimulente la fiecare nivel la care poate fi urmat.

În al doilea rând, în trecut stabilirea unor ținte pentru universitățile europene a demonstrat că existența unor ținte la nivel european motivează statele membre să acorde mai multă atenție anumitor materii de studiu. În contextul pregătirii în domeniul eficienței energetice, aceste ținte vor determina în cele din urmă o creștere a numărului de persoane care se îndreaptă către formarea profesională. Cu alte cuvinte, atunci când stabilește ținte pentru statele membre, UE le presează să crească numărul de persoane care lucrează în domenii legate de eficiența energetică. Astfel, guvernele capătă responsabilitate directă pentru dezvoltarea unei forțe de muncă calificate.

Nu în ultimul rând, această recomandare este importantă deoarece este nevoie să schimbăm în bine modul în care oamenii percep munca manuală și în domenii tehnice. Campaniile ar putea exemplifica ce înseamnă munca în diferitele domenii, arătând că munca fizică este extrem de importantă, oferă perspective bune de viitor și nu trebuie să fie mai puțin interesantă decât munca de birou.

Infrastructură

Recomandarea nr. 8

Optimizarea și dezvoltarea rețelei, de la producător la utilizatorul final, favorizând sursele regenerabile de energie

Recomandăm Comisiei Europene să trateze cu prioritate optimizarea rețelei:

1. îmbunătățirea securității și fiabilității energetice prin investirea în surse regenerabile de energie, cercetarea în domeniul stocării energiei și implementarea unor soluții de gestionare inteligentă;
2. elaborarea unui plan de investiții care să includă orientări pentru statele membre în vederea îmbunătățirii rețelei la nivel local și transfrontalier;
3. dezvoltarea rețelei, luând în considerare posibilitățile și avantajele centralizării și descentralizării. În fiecare caz în parte ar trebui pusă în aplicare opțiunea cea mai eficientă din punct de vedere energetic;
4. instituirea unor mecanisme de monitorizare a utilizării corespunzătoare a fondurilor și de asigurare a respectării normelor UE, astfel încât utilizatorul final să poată beneficia pe deplin de investiții, iar întreprinderile să își poată îndeplini obligațiile;
5. încurajarea statelor membre să ofere asistență cetățenilor în utilizarea contoarelor inteligente și a surselor eficiente din punct de vedere energetic, precum și să pună în aplicare stimulente financiare pentru ca furnizorii și consumatorii să utilizeze practici de eficientizare energetică; analizarea posibilității de a crea un cadru privind stocarea și producerea energiei de către cetățeni.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece optimizarea rețelei pentru a integra sursele regenerabile de energie generează numeroase beneficii atât pentru producători, cât și pentru utilizatorii finali. Optimizarea sistemelor de rețea sporește eficiența energetică și încurajează adoptarea surselor regenerabile de energie. Este o abordare care asigură că energia este transportată, stocată și folosită în mod eficient. În plus, dezvoltarea rețelei ajută la stabilizarea prețurilor energiei, încurajează utilizarea aparatelor inteligente și îndepărtează obstacolele din calea aprovizionării cu energie.

Consumatorii și furnizorii beneficiază de pe urma optimizării și a dezvoltării rețelei prin sisteme de gestionare inteligente. Consumatorii pot avea acces la informații valoroase despre consumul de energie, furnizorii pot monitoriza mai bine cererea și eficiența producției, iar sistemele de stocare pot veni în completarea procesului de modernizare.

Prin faptul că încurajează eficiența energetică și reduce la minimum pierderile de energie, optimizarea rețelei nu doar reduce costurile, ci de asemenea promovează durabilitatea mediului. Consolidarea rolului consumatorilor și integrarea lor în

sistemul energetic contribuie la asigurarea unor condiții de concurență echitabile și diminuează influența corporațiilor. Schimbarea mentalității noastre în direcția eficienței energetice este imperativă pentru implementarea ei pe scară largă și pentru implicarea cetățenilor.

În plus, modernizarea rețelelor este compatibilă cu obiectivele UE de reducere a emisiilor, combatere a schimbărilor climatice și realizare a tranziției către un sector energetic decarbonizat. Prin punerea în aplicare a acestei abordări, vom produce mai multă energie, vom fi mai eficienți în interiorul Europei și vom depinde mai puțin de surse străine. În sfârșit, acest nou sector va genera noi oportunități de angajare și va îmbunătăți poziția UE ca actor global într-un sistem energetic mai echitabil.

Recomandarea nr. 9**Sprijinirea cetățenilor UE în dezvoltarea unor comunități energetice axate pe eficiența energetică prin furnizarea de informații și de sprijin financiar**

Recomandăm următoarele:

1. încurajarea diseminării de informații privind eficiența energetică și creșterea vizibilității comunităților de energie actuale. Concret, am putea face ca informațiile privind comunitățile de energie să fie ușor de înțeles și accesibile tuturor cetățenilor UE sau am putea face schimb de bune practici privind comunitățile de energie din UE;
2. prețuirea pe plan economic a economiilor de energie realizate prin dezvoltarea unor comunități de energie eficiente. Concret, am putea să concepem mecanisme care nu există în prezent sau să realizăm un sistem de certificate de eficiență energetică;
3. asistarea autorităților publice locale în acordarea de sprijin financiar pentru dezvoltarea inițiativelor comunităților eficiente din punct de vedere energetic. Concret, autoritățile ar putea utiliza fonduri oferite direct de către UE (de exemplu, fondul FEDER).

Odată ce aceste comunități vor deveni operaționale, prioritatea va fi aceea de a face ca eficiența energetică să devină principiul central al comunității. Concret, am putea să izolăm clădirile, să introducem noi tehnologii și să dezvoltăm sisteme de încălzire și de răcire la nivel comunitar.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece o comunitate de energie se bazează pe inițiative cetățenești sau locale. Pe de altă parte, lipsa unor informații precise cu privire la funcționarea și finanțarea comunităților de energie ar putea descuraja unii cetățeni să realizeze astfel de comunități. În plus, comunitățile de energie existente nu sunt cu adevărat eficiente, iar caracteristicile geografice și financiare ale statelor membre ale UE diferă uneori foarte mult între ele. Ca atare, este necesar să facem ca informațiile relevante să fie accesibile tuturor, precum și să consolidăm cooperarea dintre statele membre, pentru a realiza în cele din urmă comunități eficiente din punct de vedere energetic.

Unul dintre principiile unei comunități de energie eficiente este evitarea risipei de energie. În prezent, faptul că din sistemele comunităților de energie lipsesc distribuitorii de energie reprezintă un obstacol în calea atingerii obiectivului de reducere la zero a risipei. Trebuie să ne asigurăm că actorii privați sunt încurajați să se alăture comunităților de energie. De exemplu, Comisia Europeană ar putea încuraja statele membre să elibereze certificate de eficiență energetică întreprinderilor private dacă acestea colaborează cu comunități de energie. De asemenea, trebuie să ne concentrăm asupra impactului economic pozitiv al neconsumării energiei. În egală măsură, considerăm că trebuie să stabilim un preț corect pentru surplusul de energie produsă de comunități.

Considerăm că autoritățile publice locale sunt actorii cei mai potriviți în acest sens, ele putând investi în sprijinirea comunităților de energie o parte din fondurile UE pe care

le primesc, iar părerea noastră este că cetățenii vor avea mai multă încredere în autoritățile publice locale decât în guvernul național. Totuși, autoritățile publice locale ar trebui să țină seama de faptul că o comunitate de energie trebuie să rămână accesibilă tuturor din punct de vedere financiar, lucru care se poate realiza prin distribuirea fondurilor către cetățeni în funcție de venituri. În plus, fondurile gestionate de autoritățile locale ar putea ajuta cetățenii să apeleze la experți pentru a îmbunătăți eficiența energetică a comunităților din care fac parte, în loc de a investi economiile proprii sau pe cele ale comunității. În plus, ar trebui să acordăm cetățenilor din cadrul comunităților de energie și competența directă de a obține acces la aceste fonduri ale UE și de a le gestiona.

În sfârșit, din momentul în care pot fi furnizate cele trei elemente de mai sus, ar trebui să ne asigurăm că principiul în jurul căruia se dezvoltă comunitățile de energie este principiul „eficiența energetică pe primul loc”, prin izolarea clădirilor și dezvoltarea unor sisteme de încălzire și de răcire care să poată contribui la reducerea cantității de energie risipite.

Recomandarea nr. 10**Dezvoltarea unor comunități eficiente din punct de vedere energetic pentru un consum responsabil și creșterea producției de energie la nivel local**

Recomandăm impulsionarea prin stimulente a comunităților de energie din toate statele membre.

Uniunea Europeană și statele membre ar trebui să colaboreze pentru a sprijini comunitățile de energie prin finanțare și cunoștințe de specialitate. Această schimbare ar putea fi pusă în mișcare de autoritățile locale.

Un aspect esențial al impulsionării comunităților de energie este stabilirea unor obiective clare în Directiva europeană privind eficiența energetică pentru 2030. Monitorizarea obligatorie a producției de energie în comunitățile de energie poate oferi date valoroase pentru urmărirea progreselor și identificarea domeniilor care au nevoie de îmbunătățiri, de noi acte legislative și de obiective strategice. Este esențial ca fiecare stat membru să își diversifice sursele de energie în funcție de caracteristicile și resursele sale speciale. Recomandăm reducerea consumului prin utilizarea tehnologiei inteligente (de exemplu becuri LED sau sisteme de încălzire eficiente).

UE ar trebui, de asemenea, să se concentreze pe:

- schimbări sistemice pentru ca cetățenii să poată aplica principiul „eficiența energetică înainte de toate”;
- promovarea energiei din surse locale și regenerabile;
- încurajarea sensibilizării, a educației de la o vârstă fragedă și a implicării cetățenilor.

Justificare:

Această recomandare este importantă pentru protejarea mediului și conservarea planetei, nu numai pentru noi, ci și pentru generațiile viitoare. Bizuirea pe comunitățile de energie locale va spori securitatea energetică și independența energetică în Europa, promovând o paradigmă diferită a producției și consumului.

Această recomandare poate asigura că toți europenii dispun de mijloacele necesare pentru a combate sărăcia energetică cu ajutorul comunităților de energie. Recomandarea ar putea servi nu numai drept soluție pentru eficientizarea energetică, ci și drept modalitate de a aduce prosperitate în viața comunităților locale, promovând participarea socială și democrația pentru toți cei implicați.

Clădiri

Recomandarea nr. 11

Extinderea aplicării eficienței energetice a clădirilor

Recomandăm ca UE să sprijine statele membre în asigurarea renovării unui număr semnificativ mai mare de clădiri pentru eficientizare energetică. Accentul ar trebui să se pună pe clădirile rezidențiale.

Statele membre ar trebui să fie ajutate să faciliteze renovarea clădirilor rezidențiale în care trăiesc persoane cu venituri mici. Organizarea de concursuri la nivel național ar putea contribui la găsirea unor soluții bune care să fie transferabile (proiecte model).

Statelor membre ale UE ar trebui să li se solicite să ofere facilități fiscale proprietarilor de locuințe închiriate în principal către persoane cu venituri sub un anumit plafon. Acest lucru ar fi un bun stimulent pentru renovarea locuințelor, dar trebuie să se asigure că este atât în interesul proprietarilor, cât și al chiriașilor. În special, trebuie să se evite evacuarea chiriașilor în vederea perceperii unor chirii mai mari.

Fiecare cetățean al UE (chiriaș sau proprietar) ar trebui să aibă posibilitatea de a primi consiliere gratuită cu privire la situația energetică specifică a locuinței sale (printr-o agenție de tip ghișeu unic). Recomandarea prevede, de asemenea, opțiuni de sprijin și subvenții pentru îmbunătățirea situației energetice.

Justificare:

Această recomandare este importantă din următoarele motive:

- există deja numeroase directive ale UE pentru clădirile publice (Directiva privind eficiența energetică), pentru clădirile nerezidențiale (recent adoptata Directivă privind performanța energetică a clădirilor) și pentru clădirile noi de toate tipurile (Directiva privind performanța energetică a clădirilor). Ca atare, accentul trebuie pus pe clădirile rezidențiale;
- directivele UE pot fi eficace doar dacă modul în care sunt puse în aplicare la nivel național și local aduce beneficii proprietarilor de locuințe individuali;
- în multe state membre ale UE, persoanele cu venituri mici trăiesc adesea în locuințe deosebit de precare din perspectiva standardelor energetice, deficitare ca structură și cu costuri ridicate ale energiei.

Transporturi

Recomandarea nr. 12

Îmbunătățirea atractivității transportului public pentru călători

Recomandăm Comisiei Europene să efectueze cu regularitate studii menite să sporească eficiența energetică a sistemelor de transport urban și suburban de călători din toate statele membre.

Un astfel de studiu ar trebui să cuprindă o inventariere și o evaluare cuprinzătoare a electrificării și a atractivității sistemelor de transport public. Prin această abordare se vor putea identifica lacunele și deficiențele sistemelor existente și se vor evidenția practicile exemplare care ar putea fi adoptate de statele membre.

Pe baza rezultatelor studiului, Comisia Europeană ar putea institui o gamă de subvenții cu ajutorul cărora statele membre să investească în îmbunătățirea atractivității și a electrificării sistemelor naționale de transport, în funcție de necesități. Studiul ar trebui să ofere o perspectivă de referință asupra situației actuale și va ajuta Comisia Europeană să stabilească țintele care trebuie atinse de către Europa în ansamblu. Monitorizarea periodică facilitează îmbunătățirea continuă a performanței sistemului și creșterea eficienței energetice.

Justificare:

Această recomandare vizează îmbunătățirea calității vieții prin optimizarea transportului public, care este esențial pentru activitățile zilnice și este mai eficient din punct de vedere energetic decât autoturismele. Prin intermediul acestui studiu, anticipăm rezultate practice care vor facilita punerea în aplicare a principiilor eficienței energetice. Deși transportul public este mai eficient decât autoturismele, faptul că este insuficient folosit sugerează că există obstacole care trebuie îndepărtate. Comisia Europeană trebuie să cerceteze motivele care stau la baza acestei utilizări insuficiente.

Făcând transportul public mai eficient, mai convenabil și mai accesibil, putem îmbunătăți calitatea legăturilor și putem reduce impactul economic și al emisiilor de CO₂, încurajând astfel mai multe persoane să aleagă transportul public în locul automobilelor private. În plus, având în vedere concentrarea ridicată a populației în zonele urbane, studiul ar putea propune pentru viitor combinații de transport adaptate, care să îmbunătățească eficiența energetică de care este nevoie urgentă în contextul schimbărilor climatice. Valoarea adăugată a acestei abordări constă în faptul că ia în considerare transportul individual și colectiv, precum și evoluțiile viitoare ale modurilor de transport, și oferă informații cu privire la cazuri specifice observate în diferite state membre ale UE.

Recomandarea nr. 13

Asigurarea celui mai eficient transport din punct de vedere energetic în întreaga Europă: reducerea transportului rutier de mărfuri și înlocuirea acestuia cu alte tipuri de transport, reducerea transportului aerian al persoanelor și introducerea principiului „transportul feroviar înainte de toate”

Recomandăm stimulente care să motiveze întreprinderile și cetățenii să utilizeze trenul pentru o mai mare eficiență energetică. În acest scop, recomandăm:

1. electrificarea liniilor de tren pentru a reduce emisiile de dioxid de carbon;
2. modernizarea infrastructurii feroviare;
3. digitalizarea planificării călătoriilor și a achiziționării de bilete pentru a optimiza experiența clienților;
4. standardizarea căilor ferate între statele membre și integrarea lor cu sistemele de transport local;
5. adaptarea orarelor pentru a asigura călătorii mai rapide;
6. promovarea călătoriilor cu trenul pe distanțe scurte, făcând concurență companiilor aeriene și autobuzelor:
 - călătorii mai rapide cu trenuri de mare viteză;
 - facilități mai bune, de exemplu vagoane-restaurant, Wi-fi, vagoane de dormit etc.;
 - permiterea bagajelor mai mari și a bicicletelor în toate trenurile;
7. umplerea trenurilor datorită prețurilor accesibile:
 - promovarea biletelor speciale: bilete pentru familii, elevi și studenți, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități, grupuri cu venituri mici;
 - scăderea prețurilor pentru transportul de marfă până la un nivel accesibil;
8. redeschiderea liniilor feroviare dezafectate: multe linii închise sunt abandonate;
9. conectarea periferiilor UE;
10. pentru a facilita punerea în aplicare a tuturor acestor sugestii, recomandăm creșterea investițiilor și a subvențiilor:
 - încurajarea investițiilor private pe termen scurt, menținând în același timp proprietatea și controlul public în general;
 - impozitarea combustibililor fosili, inclusiv a combustibililor de aviație.

Justificare:

Această recomandare este importantă deoarece deplasările cu trenul și circulația mărfurilor sunt domenii-cheie în care se pot obține câștiguri rapide în materie de eficiență energetică. Viitorul ecologiei, al economiei și al tehnologiei ne impune să acționăm. Prin urmare, recomandăm ca transportul de călători și de mărfuri să devină

mai atractiv și mai eficient. Pentru a realiza acest lucru, trebuie să acționăm la nivel european.

Rezultatele evaluării efectuate de cetățenii din cadrul grupului

Nr.	Titlul recomandării	Nivel de sprijin	Rată de aprobare
8	Optimizarea și dezvoltarea rețelei, de la producător la utilizatorul final, favorizând sursele regenerabile de energie	5,25	96 %
3	Îmbunătățirea independenței și a eficienței energetice, pentru a deveni un exemplu global	5,18	92 %
9	Sprijinirea cetățenilor UE în dezvoltarea unor comunități energetice axate pe eficiența energetică prin furnizarea de informații și de sprijin financiar	4,96	91 %
11	Extinderea aplicării eficienței energetice a clădirilor	4,89	90 %
4	Atingerea obiectivelor în materie de eficiență energetică prin consolidarea capacității de acțiune a fiecăruia	4,87	87 %
12	Îmbunătățirea atractivității transportului public pentru călători	4,83	91 %
2	Finanțarea unui drept echitabil la renovarea energetică a locuințelor	4,73	87 %
1	Crearea de condiții pentru ca toți consumatorii să devină eficienți din punct de vedere energetic	4,71	84 %
10	Dezvoltarea unor comunități eficiente din punct de vedere energetic pentru un consum responsabil și creșterea producției de energie la nivel local	4,64	84 %
13	Asigurarea celui mai eficient transport din punct de vedere energetic în întreaga Europă: reducerea transportului rutier de mărfuri și înlocuirea acestuia cu alte tipuri de transport, reducerea transportului aerian al persoanelor și introducerea principiului „transportul feroviar înainte de toate”	4,55	79 %
6	Îmbunătățirea nivelului de forță de muncă calificată în UE în sectorul eficienței energetice	4,49	82 %
7	Asigurarea viitorului prin educație pe teme ecologice	4,48	82 %
5	Gestionarea și monitorizarea punerii în aplicare a directivelor UE	4,19	72 %